

Protestantse Gemeente
Groenlo Winterswijk

Kerkenwerk

24e jaargang nummer 340 - donderdag 3 september 2026

De volgende editie verschijnt op 1 oktober

Engelen

Van die boodschappers van de Eeuwige had ik weleens gehoord maar de plaats Engelen was mij tot voor kort onbekend. Inmiddels weet ik waar het ligt.

In het plaatsje Engelen, nabij 's-Hertogenbosch, deden zich in juli 2026 afschuwelijke gebeurtenissen voor vanwege de op handen zijnde opvang van een aantal jonge asielzoekers: huizen van mensen die voorstander zijn van barmhartige opvang, werden beklad met vreselijke woorden. Er werden afschuwelijke dreigementen geuit en de auto van een bewoner werd gestolen en in het water gereden. De maatschappelijke verontwaardiging was groot en ook ik zat mopperend voor de tv. Het was het zoveelste bewijs van de groeiende onverdraagzaamheid in ons land.

Maar mij schoot ook een Bijbeltekst te binnen, ik moest even flink bladeren in mijn Herziene Statenvertaling, maar toen had ik hem:

Vergeet de gastvrijheid niet, want hierdoor hebben sommigen zonder het te weten engelen onderdak geboden. Hebreeën 13 vers 2.

Het zijn woorden van Paulus die verwijzen naar de oeroude verhalen over Abraham en zijn neef Lot, Genesis 18 en 19, die beiden in hun tent en in hun huis gasten ontvangen die boodschappers, engelen van de Eeuwige blijken te zijn.

Die boodschappers vertellen over het voortbestaan van Abrahams familie en ze waarschuwen voor een maatschappij waarin mensen ten koste van elkaar leven. Kwaadaardige eigen-volk-eerst-bewoners van Sodom en Gomorra dreigen de engelen te molesteren. 'Wat doen die vreemdelingen hier?! Ze komen zomaar op bezoek in ónze stad, bij die man die hier nog maar net woont en er ook niet één van ons is!' Maar Lot biedt hen gastvrijheid en veiligheid, desnoods ten koste van zijn dochters... De gewelddoers zijn blind voor en door hun eigen lust en kwaad en daardoor gaan hun woonplaatsen ten onder.

In Engelen wonen engelen. Mensen die de deur van hun hart openzetten om anderen te ontvangen. En ze zijn met velen!

Henk Vis

Colofon

Kerkenwerk wordt eens per maand uitgegeven door de Protestantse Gemeente Groenlo - Winterswijk. De redactie is verantwoordelijk voor het al dan niet plaatsen van artikelen en kan besluiten tot aanpassing/inkorting.

Kopijdatum volgend nummer

Woensdag 16 september 16.00 uur.
De volgende editie van **Kerkenwerk** verschijnt op 1 oktober en beslaat tijdvak 1 t/m 29 oktober.
Kopij aanleveren via kerkenwerk@pggw.nl

Coverfoto

Zomer aan de Leemkuilweg.
Foto: Peter Rhebergen

In deze uitgave...

4 - Jazzvesper

15 - Bedevaart naar Lourdes

Over Qumran en vliegenpoepjes

door Sjaak Stans

In mijn jonge jaren heb ik een poosje hbo-theologie gevolgd. Dat was en is een erg interessante studie. Er waren bijna geen vakken, die ik minder interessant vond. Zo kregen we college over het ontstaan van de Bijbel. Daar raakten de geleerden van de opleiding niet over uitgepraat. En tot mijn vreugde is dat nu bijna 50 jaar later nog steeds het geval. Zo las ik onlangs in Trouw dat voor de bestudering van de Qumran- of Dode zeerollen een subsidie van de EU van maar liefst 25 miljoen Euro is toegekend.

De Dode Zeerollen werden ontdekt in de jaren veertig van de vorige eeuw. Bedoeïnen ontdekten ze in grotten nabij Qumran. Om een idee te geven waar u deze plaats kunt vinden: Qumran ligt op de Westelijke Jordaanoever. Jericho ligt op ca. 16 km van de grotten verwijderd.

We hebben allemaal weleens van die romantische ideeën als je je tuintje omspit: "Stel je toch eens voor dat ik hier een geweldige schat opgraaf!" Bij ons in Europa is alles al vier keer opgegraven, dus laat die gedachte maar los. Trouwens de meeste vondsten zijn onverwacht ontdekt.

De mensen die de grot bezochten, hadden niet de bedoeling naar schatten te zoeken. Onverwacht ontdekten ze een pot met perkamentrollen. In Israël las men via zulke geschriften. Bezoek een synagoge en merk op dat de heilige geschriften nog steeds op rollen gelezen worden.

Wat was zo bijzonder aan deze vondst? Allereerst werden de oudste handschriften van het Oude of Eerste Testament gevonden. In de tweede plaats was het de start van nog veel meer ontdekkingen. Het bleef niet beperkt tot één pot met rollen, er zouden er nog velen volgen. De ene rol was in goede staat, de ander was erg kwetsbaar. De rollen waren voor 70% in het Hebreeuws, verder in het Aramees en wat Grieks geschreven. Dit laatste duidt erop, dat de Griekse cultuur toen al een stevige invloed had op de samenleving in Judea.

Vanwege de kwetsbaarheid worden de Dode Zeerollen streng bewaard in de **Shrine of the Book** (Heikhal HaSefer) in Jeruzalem. Dit is een speciaal ontworpen vleugel van het Israël Museum, waar de kwetsbare manuscripten onder strikte klimaatbeheersing worden tentoongesteld en geconserveerd. Wetenschappers van o.a. de universiteit in Groningen gaan via AI kijken of er nog meer ontdekt kan worden, bijvoorbeeld: waar zijn ze geschreven?

Voor die wetenschappers heeft het lezen en schrijven van het Hebreeuws geen geheimen meer. Om u een beetje vertrouwd te maken met de uitdaging die de geleerden ontmoeten, heb ik de volgende opdracht.

De volgende zin mag u andersom lezen, niet van links naar rechts dus:

.krek ed raan reek eewt gadnoz ekle ew negnig regeorV

Bent u er uitgekomen? Als je dit niet gewend bent is het best wel lastig om in de andere richting te lezen (schrijven trouwens ook: het kostte me vijf minuten!)

Ik kan het trouwens nog lastiger voor u maken, want die wetenschappers zijn niet voor niets hooggeleerde dames en heren. Lukt het u ook om de volgende zin te lezen?

!p s rpp tH

Ik ben benieuwd wat u hiervan hebt gemaakt. Leest u ook dit van rechts naar links? Misschien staat er: hete peper is....?

Leuk zo'n studie theologie, nietwaar?

Misschien begrijpt u het al: als je in een andere cultuur leeft, gelden er andere regels. Waarom zou je naast de medeklinkers ook nog klinkers gebruiken?

De monniken die vroeger de rollen van het Oude Testament (toen hadden ze het echt nog niet over 'Eerste Testament') bestudeerden hadden het niet gemakkelijk.

Ze ontdekten dat het Hebreeuwse alfabet (echt goed geschreven, alef en bet = ons abc) uit 22 letters bestond. Een aantal van die letters hadden ook een klank. Er werd onder de medeklinkers weleens een streepje of puntje of... geplaatst. Dat streepje was voor de klank.

Zo is dit stukje in Kerkenwerk geschreven door:

Kan het nog lastiger? Zeker! Sommige letters krijgen een andere vorm aan het einde van een woord. Dit zijn de zogenaamde sofiet- of slotletters. Voorbeelden zijn kaf (ך), mem (ם), nun (ן), pe (ף) en tsade (ץ).

Je zit daar als niets vermoedende monnik de Schrift te bestuderen. Je moet al die eigenaardigheden uit de andere cultuur eerst begrijpen voordat je de tekst in begrijpelijk Nederlands of Duits of welke taal dan ook kunt vertalen. En dan gebeurt het....

Daar hadden die monniken zo'n lastige tekst op hun schrijftafel liggen, moeten ze even gaan bidden, eten of andere noodzakelijke dingen doen. Ondertussen blijft die tekst op tafel liggen. Er was nog geen insectenspray uitgevonden, dus tijdens het verblijf in de refter (denk maar aan de eetzaal van Harry Potter!) zijn er wat vliegen die nodig moeten! Valt er een vliegenpoepje onder een medeklinker... Zo kan teken taken worden. Ik had vandaag veel !nkt lv gdnv dh k

Meruba	Ketiva	Oud Heb	Klank	Naam	Betekenis	Totaal
א	א	א	-	Alef	hoofd, kop	1
ב	ב	ב	b, v	Bet	huis	2
ג	ג	ג	(ג) γ	Gmel	kameel	3
ד	ד	ד	d	Dajet	deur	4
ה	ה	ה	h	Hee	raam	5
ו	ו	ו	v	Vav	haak	6
ז	ז	ז	z	Zain	wapen	7
ח	ח	ח	ch	Chet	kader	8
ט	ט	ט	t	Tet	slang	9
י	י	י	i, j	Joed	hand	10
כ	כ	כ	k, g	Kaf	holte	20
ל	ל	ל	l	Lamed	prikstok	30
מ	מ	מ	m	Mem	water	40
נ	נ	נ	n	Noen	vis - slang	50
ס	ס	ס	s	Syneg	teken	60
ע	ע	ע	-	Ajn	eeg, bron	70
פ	פ	פ	p, f	Pee	mond	80
צ	צ	צ	ts	Tagd	ratel	90
ק	ק	ק	k	Kof	eeg, naald	100
ר	ר	ר	r	Reesj	kop, begin	200
ש	ש	ש	s, sj	Sjn	tand	300
ת	ת	ת	t	Tav	(merk)teken	400

Musica Jacobi met jazzvesper

Op zondagavond 13 september is er om 19.00 uur een bijzondere vesper in de Zonnebrinkkerk te Winterswijk. Het zal een vesper zijn waarin jazzmuziek een speciale plaats krijgt.

Medewerking wordt verleend door een oude-stijl-jazzformatie van vereniging Jazzewind. In de vesper wordt ruimte geboden aan spirituals, lezingen, gebeden, meditatie en muziek. Henk Vis is lector. De vesper is vrij toegankelijk, bij de uitgang wordt gecollecteerd.

Dreugte

*Ze ligt achter uns
De maanden van dreugte
De natuur wel te lieden had
Onder de zonne
Den ploert, den de hele dag
Maar opwarmen.*

*De wind, den helpen umme
Nog meer uut te dreugen.
Joa, de wasse dreugen prima!
Mien schoonvader zol zeggen:
A'j 'm vaste blijft hollen, is -e zoo dreuge.
(joa maar doar had ik geen tijd veur)*

*'T Grus word'n broen
De blaedkes an de beume geel
't water in 't zwumbadje greun
Unze hoed rood, a'j te lange in de zonne hadden e-
legene.
Ie zullen zeggen: alle kleuren van de regenbogge,
maar gin regen.*

*Zwart was de aerde in Spanje, Frankriek en België.
Zwart word'n onze gedachten.
De eerde steet in brand.
Oorlog, noa, oorlog,
Aardbevingen, modderstreume.
De eerde kreunt en stunt.*

*En dan is doar endelijkse regen.
2 mm, neet vulle nog.
Het land veur ons huis
Is inins greun.
De grussprietjes komt weer noar
Bovven.
Het wonder is geschied.*

*En waar hebbe wie mensen dat an te danken?
Nargens an!
De Schepper van dizze eerde,
Verdeent alle lof!!!*

J.E.D.K.

Café Doodgewoon is een ontmoetingsplek waar thema's over palliatieve zorg en het leven eindig besproken worden. Het zijn bijeenkomsten voor belangstellenden uit de gehele Oost-Achterhoek.

23 september
Het Gele Park
Varsseveldseweg 47
Lichtenvoorde
Parkeren bij de hoofdingang of omliggende straten

Aanvang
19.30 - 21.30 uur
(inloop vanaf 19.15 uur)

Kinderen en jongeren ondersteunen bij verlies en rouw

Hoe help je een kind of jongere als het leven plotseling verandert door een ingrijpende gebeurtenis?

Spreker Agmar Butcher
Verlies- en rouwtherapeut,
psychosociaal begeleider bij ziekte
en (aanstaand) overlijden in het gezin

Lees hier meer over Agmar Butcher

Wat kun je verwachten van deze avond?

- Inzicht in rouw en verlies bij kinderen en jongeren
- Begrip van hoe kinderen en jongeren omgaan met verlies in het dagelijks leven
- Praktische handvatten: wat kan helpen of ondersteunend zijn bij de winst van emoties?
- Praktijkvoorbeelden
- Volop ruimte voor het stellen van vragen

Voor wie?
Deze avond is bedoeld voor ouders/verzorgers, naasten, leerkrachten in het basisonderwijs, docenten in het voortgezet onderwijs en iedereen die geïnteresseerd is in het thema verlies en rouw bij kinderen en jongeren.

Soms overlijdt een gezinslid plotseling. Soms gaat er een (langdurig) ziekteproces aan vooraf. Rouw en verlies horen hierbij en bij het leven. Hoe ondersteun je kinderen en jongeren wanneer zij hiermee te maken krijgen? In deze bijeenkomst van Café Doodgewoon staan we stil bij wat rouw betekent in verschillende ontwikkelingsfasen en hoe kinderen en jongeren ieder op hun eigen manier reageren op verlies. We geven voorbeelden en bieden inzicht in hoe rouw zich niet altijd in een rechte lijn ontwikkelt. Kinderen en jongeren kunnen heen en weer bewegen tussen het ervaren van verlies en het oppakken van het gewone leven.

Aanmelden
📧 netwerkpalliatief@gmail.com
☎ 06 - 59 84 34 67
of scan de QR-code

De toegang is gratis!

café Doodgewoon

Café Doodgewoon is een initiatief van Netwerk Palliatieve Zorg Achterhoek
www.palliatievezorgachterhoek.nl

Netwerk Palliatieve Zorg Achterhoek

Lectio Divina, een herstart

Data in 2026:

10 september; 8 oktober; 5 november; 3 december

Data in 2027:

7 januari; 4 februari; 4 maart

Dit zijn donderdagmorgens van 9.30 tot 11.30 uur in het Zonnebrink Centrum (Regenboogzaal).

In het nieuwe seizoen wil ik graag weer eens met een groepje samen teksten lezen en 'er op kauwen'. Dat kunnen teksten zijn uit de Bijbel, en ook uit de christelijke traditie.

Wat is Lectio Divina? Het is een methode om:

*Langzaam,
Liefdevol en
Luisterend te
Leren
Lezen*

Lectio Divina betekent letterlijk: goddelijke lezing. Een wat verwarrende titel, want we lezen juist als mensen. Ieder met eigen ervaring en overtuiging, verstand en gevoel. We nemen onszelf dus helemaal mee, en dat mag ook, moet zelfs. Anders blijft een tekst een dode letter voor ons. We hebben er wel wat geduld en een liefdevolle en luisterende houding bij nodig. En een open blik, ook naar elkaar. Wie weet, proeven we dan iets van de Eeuwige, Bron van ons leven.

Belangstelling? Laat het dan vóór 7 september weten via ds.b.w.marsman@gmail.com

Tot ziens!

Berdie Marsman

Joods Leerhuis Aalten

Seizoen 2026-2027

Op maandag 14 september a.s. start het nieuwe cursusjaar van het Joods Leerhuis Aalten. We lezen verder in Het Boek van het Begin, Genesis, vanaf hoofdstuk 27. We volgen de levens van Ezau en Jacob, totaal verschillende tweelingbroers. De één is een ruige vent van het veld en de jacht en vader Izaäk ('Hij doet mij lachen') is gek op het wildbraad dat hij levert. De ander is iemand die liever in de tent bij zijn moeder Rebekka ('Strik') verkeert en daar linzensoep maakt. De één behoudt levenslang zijn eerste naam, de ander krijgt een nieuwe naam. Wat doet dat met hun levens?

Nieuwsgierig geworden? Meld u aan bij het Joods Leerhuis Aalten via Henk Vis – mail: visschouten@hotmail.com of tel. 0543-512497.

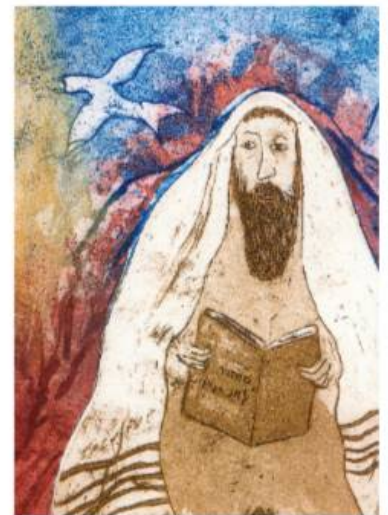
De cursus wordt gegeven in een zaal van de Zuiderkerk, eenmaal per maand, op maandagmiddag van 14.30 tot 16.30 uur. De kosten bedragen € 65,- incl. koffie/thee.

De cursusdata zijn:

14 september, 5 oktober,
2 november, 7 december,
11 januari 2027, 8 februari,
9 maart en 5 april.

Van harte welkom!

Henk Vis

Schoef 's an 2026 - 2027

Ook het komende jaar organiseert Schoef's an weer een aantal gezellige maaltijden. Deze zijn doorgaans op de derde vrijdag van de maand in een van de ruimtes van het Zonnebrink Centrum. De eerste keer dat we weer bij elkaar komen is vrijdag 18 september. Op het menu staat dan: een warm/koud buffet, uiteraard gevolgd door een overheerlijk toetje. De daarop volgende data zijn: 16 oktober, 20 november, 18 december, 15 januari, 19 februari, 19 maart, 16 april en de reeks zal worden afgesloten op vrijdag 21 mei met een Schoef's an Proeverij.

Wat gaan we eten?

Wintersoepen, overheerlijke hachee, stampotten, frites met lekkers, goulash, diverse soorten pasta maken o.a. deel uit van het menu. Alles voortreffelijk verzorgd door Harm Kookt. Ook het kerstdiner is van zijn hand. En we weten uit ervaring: dat smaakt goed!!

Eet u ook weer mee?

U kunt zich opgeven bij het Kerkelijk Bureau: tel 0543 – 51 23 95. Dit kan tot de dinsdag voor de vermelde datum tot 12.00 uur, dus voor mee eten op 18 september is dat dus uiterlijk op 15 september. Heeft U vervoer nodig, dan kunt u dit bij de opgave vermelden. Dan wordt dat voor U geregeld.

Dus:

18 september Start Schoef's an

Locatie Zonnebrink Centrum

Inloop vanaf 11.30 uur

Vrije gift na afloop

Aanmelden t/m 15 september 12.00 uur.

De Schoef's an Cie

Restauratie en conservatie van enkele schilderijen in de Jacobskerk

Een samenvatting van een artikel dat stond in 'Uit de Kerk Geklapt' 2026, een blad dat jaarlijks uitgegeven wordt door de Vrienden van de Jacobskerk. Dit artikel is geschreven door Sylvia Geerlings en Margot van den Berg.

Woensdagmiddag 8 april werd aan de vrijwilligers van de vrienden van de Jacobskerk, door Hans Smit en Liane den Besten van de Stichting Behoud Jacobskerk Winterswijk, een uiteenzetting gegeven over de verbouwing van de kerk. In het verlengde hiervan werden vrijwilligers en vrienden van de Stichting Vrienden van de Jacobskerk uitgenodigd een kijkje te komen nemen bij de restauratiewerkzaamheden aan de muur- en gewelfschilderingen. Het was prachtig om de schilderijen vanaf de steigers te kunnen bekijken. Hieronder het verslag van ons bezoek.

Nanon Journée en Aafje Bouwhuis conserveren vooral muurschilderingen uit de late middeleeuwen (vijftiende- en zestiende eeuw). Het is uitzonderlijk dat er in de Jacobskerk zoveel schilderijen zijn. Deze schilderijen zijn na de Reformatie geleidelijk onder de witkalk verdwenen. Tijdens de grote restauratieperiode rond 1970 zijn ze weer blootgelegd onder leiding van Jelle Otter. Naast het blootleggen van de schilderijen werden de muur- en gewelfschilderingen en het pleisterwerk grondig gerestaureerd. (Zoveel mogelijk in de originele staat teruggebracht).

De schildering op de noordmuur in het koor, Het Laatste Oordeel, is in 1550 aangebracht. Op een bepaald moment is de muur overgekalkt en in 1895 is de kalk weer verwijderd. Het bleek de grootste middeleeuwse schildering van Het Laatste Oordeel die men in ons land toen kende. Jarenlang hing er een groot gordijn voor, maar in 1916 werd het toch weer overgekalkt. Tijdens de restauratie van Jelle Otter is Het Laatste Oordeel voor de tweede keer blootgelegd. Met twee keer een kalklaag verwijderen, wordt toch iets meegenomen van de onderliggende verf. Daarom is Het Laatste Oordeel ook wat sleets. Van dichtbij en in een bepaald licht is er nog heel veel te zien.

Sommige schilderijen zitten erg los. Als er tegenaan getikt wordt, is een holle ruimte te horen of beweging te zien. Op veel plekken is onthechting opgetreden, deze lagen moeten weer vastgezet worden. (Het conserveren) Dit vastzetten gebeurt met behulp van injectienaalden waarmee kalkmortel achter de schildering wordt gespoten. Wij konden via de steigers, die boven de keuken stonden, dit vastzetten van dichtbij volgen.

In het verleden werden muur- en gewelfschilderingen vaak behandeld om de kleuren helderder te laten lijken, maar dat wordt tegenwoordig niet meer gedaan. Voor de toekomst is het belangrijk dat al het restauratiewerk digitaal wordt vastgelegd. Elke schildering wordt gefotografeerd en er wordt aangegeven waar de kalklaag los zit en waar scheuren zitten.

Tot de zomer wordt er aan die schilderijen gewerkt die na de verbouwing niet meer bereikbaar zijn. Het Laatste Oordeel wordt geconserveerd omdat dit in zeer slechte staat verkeert.

Corrie Janssen

Let ook op het belang van die ander

ds. Fokko Helder

6 september:

Ezech 33: 7-11, Rom 12: 9-21, Mt.18: (1)15-20

Mensen denken verschillend over zaken. Ook binnen de kerkelijke gemeente, weet de schrijver van het Mattheus-evangelie al. Soms leiden die meningsverschillen tot ruzie. Hoe los je dat op? Mattheus wil heel ver gaan met het gesprek, maar er zijn voor hem grenzen. Als je dat punt bereikt moet je zo'n afwijkende mening maar buitensluiten.

Ik denk, dat dat niets oplost. We hebben inmiddels ontdekt, dat je elkaar ook in ere kunt houden door de tegenstelling te accepteren. In de politiek bijvoorbeeld, elke partij heeft zijn eigen visie en dat kan. Zo moet je samen de (soms moeilijke) weg zien te vinden. En in het persoonlijke leven is dat altijd beter dan de band verbreken. De Romeinenbrief geeft een advies: laat je niet overwinnen door het kwade maar overwin dat door zelf het goede te doen.

13 september:

Ex. 32: 7-14, Rom 14: 5-12, Mt. 18: 21-35 Vandaag gaat de Romeinenbrief nog even door op het advies van vorige week. Wie ben jij, dat je een oordeel hebt over een ander? En Mattheus vraagt hoe vaak je moet vergeven. Petrus komt met die vraag en hij denkt zelfs aan 7 keer. Dan vertelt Jezus een verhaal over schuld. De vraag is niet, hoe vaak. De vraag is, of je weet, dat jij zelf leeft onder de genade van God. Dat moet ook in dit soort vragen je houding bepalen.

20 september:

Jona 3: 10-4, 11, Filp. 1: 21-27, Mt. 20: 1-16

Het verhaal uit Mt. is schitterend naverteld in het boek van Karel Eykman, "de werksters half vijf." Zoek het maar eens op via internet. De meneer uit de gelijkenis zou in deze tijd meteen door de vakbond voor de rechter worden gedaagd. En terecht, als de cao wordt overtreden. Maar hier gaat het om gerechtigheid. Je mag ook op het laatste moment mee doen en dan krijg je evenveel. Rare economie, maar dit is Bijbelse barmhartigheid en gerechtigheid. In het boek Jona vind je precies hetzelfde gegeven: gerechtigheid en barmhartigheid gaan niet samen met zelfzuchtig eigenbelang.

27 september:

Ezech.18: 25-32, Filp. 2: 1-11, Mt. 21: 23-32

Een twist tussen Jezus en de machthebbers, begin van een verhaal van schijnproces om met machtsmisbruik een tegenstander definitief wegwerken. Er zijn vergelijkbare actuele situaties. Wie alleen zichzelf ziet, is in staat, de ander zelfs het leven te ontnemen. In het groot zien we dat in bijv. het optreden van de Trump-regering in Amerika, die zich meer en meer afsluit van medeverantwoordelijkheid voor deze wereld. Maar in het klein van een mensenleven kan zo iets ook gebeuren. Wat een wijsheid in de Filp.brief: let ook op het belang van die ander.

Vandaag lezen wij

September

zo	6	Matteüs 18: 10-20
ma	7	Matteüs 18: 21-35
di	8	Matteüs 19: 1-15
wo	9	Ezechiël 14: 1-11
do	10	Ezechiël 14: 12-23
vr	11	Psalm 112
za	12	Filippenzen 1: 1-11
zo	13	Filippenzen 1: 12-26
ma	14	Filippenzen 1: 27 - 2: 11
di	15	Rechters 1: 1-21
wo	16	Rechters 1: 22 - 2: 5
do	17	Rechters 2: 6-23
vr	18	Rechters 3: 1-11
za	19	Rechters 3: 12-31

zo	20	Matteüs 19: 16-30
ma	21	Matteüs 20: 1-16
di	22	Matteüs 20: 17-34
wo	23	Psalm 113
do	24	Ezechiël 18: 1-9
vr	25	Ezechiël 18: 10-20
za	26	Ezechiël 18: 21-32

zo	27	Ezechiël 19: 1-14
ma	28	Matteüs 21: 10-22
di	29	Matteüs 21: 23-32
wo	30	Matteüs 21: 33-46

Oktober

do	1	Rechters 4: 1-10
vr	2	Rechters 4: 11-24
za	3	Rechters 5: 1 - 11a

**Bekende gezichten
en vertrouwde service**

Aankoop | Verkoop | Taxaties | Advies | Verhuisservice

Burgemeester Bosmastraat 2d - 7101 DG Winterswijk - 0543 51 61 51 - www.thomapost.nl

**THOMA
POST**
makelaars

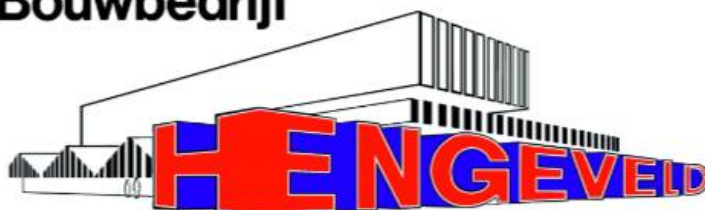
de STRUKER

baderie
Winterswijk

Vakmanschap in
keukens & badkamers

Bouwbedrijf

*Voor al uw verbouw,
nieuwbouw en onderhoudswerk*

Winterswijk

Ook voor 3-D ontwerp

Brinkeweg 23 Winterswijk T 0543 - 565217 www.hengeveldbouw.nl

GUV Uitvaartzorg

Persoonlijk, betrokken en dichtbij

Onze Winterswijkse uitvaartbegeleiders:

- Één vertrouwd aanspreekpunt
- Alle tijd en oprechte aandacht voor u
- De beste zorg tegen de laagste tarieven
- Dag en nacht écht bereikbaar voor u

Bel daarom altijd eerst GUV!

Tess

Thijs

Tessa

Wij maken graag vrijblijvend een afspraak met u.

T 0543 - 491270 (24/7) www.guv.nl

GUV kan de uitvaart ook verzorgen als u elders verzekerd bent!

Gas

Water

Sanitair

Ventilatie

Centrale
verwarming

Airconditioning

Elektrotechniek

Koper- en Zinkwerk

Aardwarmtesystemen

Kruisselbrink Installaties

Uw partner in duurzame installatietechniek

Bel of mail voor meer informatie naar:

Kruisselbrink Installaties

Leeghwaterweg 7 7102 JJ Winterswijk

Tel. 0543 - 564478

E-mail: info@kruisselbrinkinstallaties.nl

Alles voor het (laten) verfraaien van
uw woning of bedrijfspand bij

GRAVEN

SCHILDERS • STOFFEERDERS • INRICHTERS

't Boske 1 7122 TH Aalten
0543-491230 info@gravengroep.nl

*Persoonlijk
betrokken*

Vormgeven aan een afscheid, samen met u, ongeacht óf, waar en hoe u verzekerd bent.
06 – 36 49 33 46 info@dienkenijboer.nl www.dienkenijboer.nl

24
7

Groencentrum Wenninkhof nog groter

Een uitbreiding zorgt voor
een nog ruimer assortiment
planten en aanverwante
artikelen!

Nieuwsgierig??
Breng ons een bezoekje

HOVENIERS & GROECENTRUM
WENNINKHOF
Hoeninkstege 5 Winterswijk-Meddo T: 0543-569 302

Timmermans & Mulder
BLOEMENSPECTAALZAAK - CADEAUS
Misterstraat 49, Winterswijk, tel. 0543-512403
E-mail timmermansmulder@hetnet.nl

HUISKAMP b.v.
WINTERSWIJK

Waliënseweg 44
Winterswijk Huppel
0543 - 562 355
www.ebberswebshop.nl

**WIKKERINK
AUTOSERVICE B.V**

RONDWEG-ZUID 50, WINTERSWIJK 0543-517380
WWW.WIKKERINK-AUTOSERVICE.NL

GUV Uitvaartcentrum Winterswijk

Waar nog ècht tijd en ruimte is voor afscheid!

- 24-uurs kamers - eigen entree
- Direct naast de begraafplaats
- Lage tarieven

Dienst in Uitvaartcentrum Winterswijk & Crematie in Aalten - combinatietarief

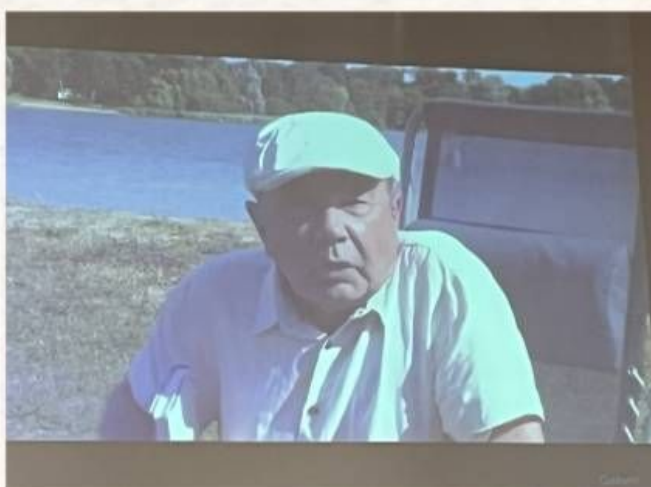
T 0543 - 491270 (24/7) www.guv.nl

GUV kan de uitvaart ook verzorgen als u elders verzekerd bent.

Zondag 5 juli: Young@Heart

Als welkom voor deze laatste Young@Heart dienst van dit seizoen staan alle kerkdeuren open. Bij binnenkomst in de hal zien we een IJscokar staan en her en der koffers, het lijkt wel vakantie tijd....

Er komen in totaal 4 kinderen om hun doopkaars in een standaard te zetten op de Liturgische tafel voor in de kerk. Voordat de dienst echt begint speelt de PGW-band uit Opwekking lied 429: "God wijst mij een weg". Daarna worden we welkom geheten door Dorien. Zij geeft als toelichting op het thema "Zin in in" dat het bijna vakantie is en vakantie betekent ook uitrusten: kun je die rust zelf ook vinden en rust bij God?

Daarna komen de kinderen van 4 jaar die gaan starten met de kindernevendienst naar voren om hun doopkaars aan te steken aan de Paaskaars die ze ook aansteken. Daarna steken de 12 jarigen die afscheid nemen van de Kindernevendienst ook hun doopkaars aan.

Als alles brandt speelt de PGW-band uit Opwekking lied 807: "God van licht".

Daarna komen er verschillende typen vakantiegevers met hun koffers, zonnehoed op, bekapt en bezakt de kerk in rennen, druk druk druk... Wim vraagt daarna of er vakantiegevers in de kerk zijn, wat de vakantieplannen zoal zijn en vertelt dat het tegenwoordig heel hip is om de vakantie in Nederland door te brengen, waarna ds. Wout Alserda in beeld verschijnt vanaf "Costa de Sol Het Hilgelo". Hij vertelt dat hij als vakantiebestemming Lauwersoog had en hoe mooi je dan naar Schiermonnikoog kunt varen om daar van de eilandrust te genieten. Rust is heel belangrijk in de vakantie, in een wereld die almaar sneller lijkt te gaan. Wout sluit af met een gedicht van Lieke Marsman, dat begint met: "je rent en streeft..."

Na dit vakantie intermezzo gaat Petra Veerbeek ons voor in gebed. Suzan leest het Bijbelverhaal voor uit de Bijbel in gewone taal: Mattheus 11: 25-30: "Kom bij mij en ik zal je rust geven".

Daarna leest Dorien een spiegelverhaal voor over de vakantie: je bent vaak zo totaal gefocust op het doel, dat je ondertussen vergeet van de reis zelf te genieten.

dienst: Thema "Zin in in"

Ria van der Graaf

We zingen uit opwekking Lied 855: "U geeft rust".

De komende 30 minuten kunnen we deelnemen aan een Workshop: Voor de kinderen is dat de Kindernevendienst, met Dorien en Nicolette, in de Vlinderzaal.

Er is een Tikva workshop met Emma Roelofzen in de Merelzaal. Dit bestaat uit rustige eenvoudige oefeningen op christelijke muziek en af en toe een Bijbeltekst.

De workshop kleuren is in de regenboogzaal, met Rianne. De tekeningen die gekleurd kunnen worden zijn gemaakt door Anita Liefink. In de hal kunnen spelletjes gedaan worden. In de Zonnezaal gaat Joke Lammers vertellen over haar reis naar Japan, ondersteunt met filmpjes en foto's. Tot slot kan er ook onder leiding van Wim geoefend worden in de kerkzaal om enkele liederen in te studeren....

Als na ruim 30 minuten iedereen weer in de kerkzaal zit volgt er door Wim een korte terugkoppeling van de workshops. De kindernevendienst heeft een tas gemaakt en daar zit nog een verrassing in voor wie afscheid neemt. De workshopdeelnemers geven een mooi inkijkje in wat ze gedaan en gezien hebben en we kunnen terugkijken op een inspirerende 30 minuten.

Daarna gaat de kerkdienst verder met het gedenken van enkele overledenen en de gebeden, samen met Petra Veerbeek, Suzan en Max. We sluiten af met Lied 1006 uit het Liedboek: "onze Vader", samen met de PGW-band.

Tijdens de collectie zingt het "Workshopkoor" wat ze geoefend hebben: lied 121c en lied 428: "Overvloedig geef ik u...". Tot slot zingen we als Zegenlied uit het Liedboek lied 423: "nu wij uiteengaan..."

Daarna verschijnt Wout nog weer in beeld vanaf het Hilgelo: hij wenst ons een gezegende zondag toe en roept ons op ook elkaar een gezegende zondag toe te wensen. Wout gaat daarna een ijsje eten en wij mogen allemaal een ijsje halen van Clara Bella uit de IJscokar in de hal.

Dankzij de inspanning van veel vrijwilligers en de koster is het een prachtige inspirerende viering geworden waarbij we werkelijk de hele Zonnebrinkkerk in gebruik hadden. We kunnen terugkijken op een mooie zondagochtend, waarbij Hanneke prachtige Workshopfoto's heeft gemaakt.

Veranderend pastoraat per 1-1-2027

In de wijkteam-vergaderingen is gesproken over het pastoraat per 1 januari 2027. De ham-vraag is, wie in welke doelgroep mee wil gaan doen.

Het gaat om vier doelgroepen: 1. Nieuw-ingekomenen-bezoek en geboortebeszoek; 2. Jubilea; 3. ziekte en rouw; 4. Mensen die een bezoek wensen. Daarnaast zoeken we mensen die de verjaardagbijeenkomsten willen helpen organiseren.

We zijn oprecht blij, dat zich voor elke groep genoeg mensen zich hebben aangemeld! Komend najaar zullen we per

doelgroep bij elkaar komen om de gang van zaken te bespreken en hoe we één en ander praktisch gaan uitvoeren.

Het ouderenpastoraat in Winterswijk en het bezoekwerk in Groenlo blijven zoals het nu is.

En zo bouwen we verder aan een nieuwe manier van bezoekwerk; wat blijft is, dat we naar elkaar willen omzien.

Mede namens mijn collega's Wout Alserda en Petra Veerbeek een hartelijke groet

Jan Struijk

Centrum, Huininkmaat/Bomenbuurt, Kotten/Brinkheurne/Ratum, Pelkwijk, Woold, Zuilenes

wijk A

Huwelijk Jan Willem Kruisselbrink en Ellen Bruggers

Op 18 september trouwen Jan Willem en Ellen. Het burgerlijk huwelijk en de kerkelijke in-zegening vinden plaats bij hen thuis aan de Klandermansweg. Samen met hun kinderen, familie en vrienden wensen we hen een fijne dag toe!

Giften

Wijk A

Hartelijk dank voor navolgende giften: tenzij anders vermeld allen voor de wijkkas. Via Annie Klein Brinke drie maal € 10,=, waarvan één maal voor het Trefpunt; éénmaal € 20,= en éénmaal € 15,=; via Jan te Brinke € 50,=; en via Ine Sandmann € 10,=.

Met vriendelijke groet,

Annie Klein Brinke

Wijk B1

De volgende giften mochten wij de afgelopen tijd ontvangen: Via Netty Klomp € 20,= voor Klimop; via Gerrie Grievink € 20,= voor de wijkkas en via Annie Hengeveld € 10,= voor de kerk. Hartelijk dank voor deze giften!

Met vriendelijke groeten,

Cobi Jentink

Wijk B2

In de afgelopen weken hebben wij voor onze wijkkast via Rikie Boerman €10,=, Erna te Winkel € 10,=, Binie Leeuwerike € 10,=, Benno van Lochem € 10,= en Jan Grevers € 5,= en 2 maal € 10,= en 1 maal € 15,= ontvangen. Onze hartelijk dank hiervoor.

Met vriendelijke groeten,

Helma te Grotenhuis

Wijk C

Via Anke Hoitink €10,=, ds. Jan Struijk € 20,= en € 10,= Annie Oonk € 10,=.

Weer hartelijk dank voor deze giften.

Met vriendelijke groet,

Sandrien Huiskamp

Wijk D

In de afgelopen weken zijn de volgende giften binnen gekomen;

Via Riek Bargerman een gift van € 20,= waarvan € 10,= voor de wijkkas en € 10,= voor Musica Jacobi.

Via Bea Mallegrom € 20,= voor de wijkkas en via Willy te Winkel € 5,= voor de wijkkas.

Allen hartelijk dank voor uw gift.

Met vriendelijke groet,

Mieke Hermsen-Grevers

Wijk E

De volgende giften zijn ontvangen bestemd voor de kerk 1x € 15,= en 1x € 10,=.

Hartelijk dank hiervoor.

Cobi Pleiter

Huppel, Henxel, Meddo

Bericht uit wijk A en C

Afgelopen tijd zijn we als wijkteams bij elkaar geweest. De lopende zaken zijn besproken, zoals altijd. Maar vooral hebben we het gehad over de veranderingen in het pastoraat, die per 1-1-2027 ingaan. Sommige wijkmedewerkers hebben aangegeven te willen stoppen met als wijkmedewerker. Vele jaren hebben zij mensen bezocht bij verjaardagen, jubilea, ziekte en geboorte. In mooie en moeilijke tijden hebben zij namens de kerk naar andere omgezien! We bedanken hen hartelijk voor de liefde en de aandacht die gegeven is! In het najaar zullen de wijkteams nog één keer bij elkaar komen om het wijkwerk af te sluiten, met een extra hapje en drankje! Overigens hebben sommigen aangegeven 'gewoon' mensen te blijven bezoeken, die ze al zo lang kennen.

Wijk C:

reserveert u alvast 15 november voor de Buurtschapsdienst in Gebouw De Eendracht.
Een hartelijke groet van

ds. Jan Struijk

wijk C

Ds. J.S. Struijk

Grotestraat 48
7151 BD Eibergen
tel. 0545 - 47 29 87
j.struijk@pggw.nl

1 Bargerbosch, Miste/Corle, De Pas, Windmolenveld 2 Oostervoort/De Rikker, Scholtenenk/Hakkelerkamp Groenlo

Zoals al vermeld in de vorige **Kerkenwerk** komt het wijkteam B2 (pastoraatsteam) woensdag 23 september om 19.30 uur bij elkaar in de Zonnebrinkkerk. Een week later vergadert het wijkteam B1 ook in de Zonnebrinkkerk, we beginnen dan om 14.00 uur. We zetten bij beide vergaderingen de puntjes op de bekende i met betrekking tot het veranderende pastoraat met ingang van 1 januari 2027. Ik hoop dat iedereen die avond/middag aanwezig kan zijn.

Ook in Groenlo komen we regelmatig bij elkaar met een paar mensen. De volgende afspraak is op maandag 21 september, 20.00 uur. We bespreken dan de dingen die in Groenlo spelen. Het zal voor Jan Klein Wolterink de laatste keer zijn dat hij erbij is want hij neemt op zondag 6 september afscheid als diaken. Dit afscheid vindt plaats in de Zonnebrinkkerk samen met andere aftredende ambtsdragers. Uiteraard zullen we ook in de dienst van zondag 4 oktober in Groenlo hier aandacht aan besteden want Jan heeft zich vele jaren actief ingezet voor de kerkelijke gemeente in Groenlo.

In verband met mijn vakantie gaat op zondag 6 september ds. Wytze Ekker voor in Groenlo. We hopen op een fijne dienst.
Met een groet,

ds. Wout Alserda

Onderstaand verslag kreeg ik van Ria Willems uit Groenlo. Het is goed om deze ook hier te vermelden. Dank daarvoor Ria.

Bisdombedevaart naar Lourdes

Van 25 april tot en met 2 mei ben ik met 1500 Nederlanders op bedevaart geweest. Het was een ervaring om nooit te vergeten.

Maar hoe geef je woorden aan een ervaring die niet in woorden is uit te drukken.

De reis naar Lourdes begon ik blanco, wist niet wat ik kon verwachten.

Het eerste moment op het Heiligdom voelde ik de rust, vrede en liefde, de verbondenheid met mensen die ik niet kende. Dat werd tijdens de vieringen alleen maar sterker.

Ik heb Gods nabijheid mogen voelen, zoals ik het ook bij mijn Belijdenis en Doop en bij de bevestiging als predikant heb ervaren.

In Lourdes heb ik, vooral tijdens het lopen van de Grote Kruisweg en de viering met handoplegging, het geloof dieper beleefd dan ooit.

Heb vrede gevonden en heb anderen en mezelf kunnen vergeven.

De liefde van God, Jezus, Maria en Bernadette maakt heel.

Dank daarvoor.

Dit wens ik iedereen toe.

Ria Willems

wijk B & wijk E

Ds. W. Alserda

Groenloseweg 46
7101 AJ Winterswijk
tel. 06 - 18 72 59 26
woutalserda@gmail.com

**Woon(zorg)centra De Pelkwijk, Wamelinkhof, Sleswijk, De Berkhof, De Molenaar, Vredense Hof, Homansbos, St. Elisabethgaarde, Prins Hendrikhuis, leden buiten Winterswijk
Balinkes, Hazelder**

wijk D

Ouderenpastor P.M. Veerbeek

tel. 06 - 22 61 09 57
petraveerbeek@pggw.nl

Voorzitter: Erica Hijink - Elferdink

Verl. Morsestraat 14
tel. 56 22 41
Janericahijink@hotmail.com

Pastoraat bij tijdelijk verblijf in Pronswende en groepswoningen Goorweg 12 en 12a: eigen predikant of kerkelijk werker.

Uit de wijk

Alles heeft zijn tijd... Zo ook mijn tijd als voorzitter van het Ouderenpastoraat. Ik ben dankbaar dat ik deze functie 12 jaar in gezondheid heb mogen invullen. Zoals reeds bekend is, zal Erica Hijink per 1 september mij opvolgen.

Erica, ik wens je veel plezier en voldoening in deze functie!

Ik dank de lezers die de moeite hebben genomen om mijn inbreng in Kerkenwerk te lezen.

We ontvingen als gift voor het Ouderenpastoraat uit de Pelkwijk € 10,- en via Riet Stuivenberg € 10,-. Hartelijk dank!

De collecte in juni voor Dorcas heeft € 400,12 opgebracht. In juli was de collecte voor Stichting Leergeld met als opbrengst € 323,60. De collecte in augustus, met minder kerkdiensten, voor Hospice de Lelie heeft € 158,35 opgebracht.

Een hartelijke groet,

Chris Wijnveen

Fiets-3-daagse 2026

Voor de derde maal op rij vond van 21 tot en met 23 juli de Fiets-3-daagse plaats. En ook dit jaar was er veel animo om één, twee of zelfs drie dagen (mee) te fietsen.

Dinsdag 21 juli verzamelden we om half 10 in de Zonnebrink voor een kopje koffie/thee. De gesprekken waren gelijk geanimeerd en na een korte uitleg klommen we rond 10 uur op de fiets. Deze eerste dag ging richting Meddo. Het weer was prachtig en er was een prachtige route uitgezet. Onze pauzeplek was bij Haak en Hoek waar de verse koffie klaar stond en voor wie dat wilde was er een heerlijk stuk gebak. Er kon een extra lus worden gefietst door het Zwillbrocker Venn en daarna ging het weer richting Zonnebrink.

Op *woensdag 22 juli* verzamelden zich rond de 20 personen in de Zonnebrink om weer gezellig met elkaar te gaan fietsen. Na een kop koffie/thee fietsten we ook deze dag rond 10.00 uur weg, ditmaal richting Bredevoort. Het was

opnieuw weer een prachtige route, alleen het weer werkte niet helemaal mee. Het miezerde en het was kil. Maar dat liet ons er niet van weerhouden stug door te fietsen, want we wisten: in Bredevoort konden we aan de koffie/thee met gebak. Via Miste fietsten we weer terug naar de Zonnebrink, waar een aantal fietsers nog een kopje koffie of thee dronken.

En zo brak op *donderdag 23 juli* alweer de laatste dag aan van deze Fiets-3-daagse. Ook vandaag verzamelden we in de Zonnebrink, waar we rond 10.00 uur wegfietsten. De route voerde ons naar het Woold.

Het weer was ons goed gezind en genoten we van elkaars gezelschap en de prachtige omgeving van 't Woold(se veen).

Deze dag was de pauzeplek op het terras bij Veenmaat. Ook hier genoten van een lekker kopje koffie/thee met huisgemaakt gebak.

Gesterkt door spijs en drank vervolgden we onze fietstocht. Net als voorgaande dagen was iedereen rond 13.00 uur weer terug en sloten we in de Zonnebrink af met een kopje koffie.

Gezien de vele positieve reacties en het aantal fietsers viel ook dit jaar de Fiets-3-daagse in de smaak. Daarom hopen we ook volgend jaar weer met elkaar gaan fietsen. Hierbij alvast de data: **20, 21 en 22 juli 2027**. Om alvast te noteren.

De volgende mensen wil ik graag bedanken voor hun medewerking:

Ineke Klomps, voor haar ondersteuning en het bedankje dat zij voor iedereen maakte.

Bennie Luimes, voor het uitzetten van drie prachtige routes in en om Winterswijk.

Helma en Minus, voor de gemaakte foto's.

De Diaconie van de PGGW, voor de kopjes koffie/thee elke ochtend in de Zonnebrink.

Petra Veerbeek

Pioniersplek Klimop

Leander Grooten (pionier)

Spoorstraat 25
7101 GP Winterswijk
tel. 06 - 14 84 78 18
Klimopwinterswijk@gmail.com

Het vijfde seizoen in het bestaan van Klimop, ons eerste lustrum (feestelijkheden volgen in de volgende **Kerkenwerk**).

5 september, 9.30-15.00 uur: Klimop Klusdag

Vele handen maken licht werk, komt u ook? Kast schoonmaken, ramen zemen, onkruid, vegen of wat dan ook. Iedereen welkom!

8 september, 19.30 uur: Kunst als Kompas (beeldmeditatie)

Zinzoekers nodigt je uit om mee te doen met deze beeldmeditatie.

10 september, 19.30 uur: Tikva workshop voor vrouwen (deelname € 5,=)

Emma Roelofsen uit Aalten is fysiotherapeute en Tikva docent: een verdragende bewegingsleer met Bijbelse onderlegger. Zie aankondiging met haar contactgegevens voor opgave voor dit nieuwe aanbod bij Klimop (alle leeftijden).

24 september, 20.00 uur: Ervaringsverhalen over eenzaamheid.

La Storia: een serie levensverhalen 'waar je liever niet over praat'. I.s.m. een ervaringsdeskundige en Humanitas spreken we over het taboe 'eenzaam zijn'. Deel jouw ervaring en luister naar die van de ander.

26 september: Sociaal Groen project i.s.m. St. Present

Samen knappen we een tuin op van iemand in Winterswijk. Omdat Klimop er wil zijn voor elkaar. Doe je mee? Geef je op via mail of telefoon.

Kletsproat en Droad breit voor Viva

Hoewel de zomer heet en droog is in Nederland, is het winter in Zuid Afrika. Onze handwerksters breiden mutsjes, sloffen, sjaals enzovoorts voor de kinderen en gezinnen die betrokken zijn bij Viva in Zuid Afrika. Begin augustus werd de eerste lading 'breisels' uitgedeeld. Het is met liefde ontvangen en meteen gebruikt!

Overzicht activiteiten Klimop

Maandag	19.30 - 22.00 uur	Spelletjesavond
Dinsdag	10.00 - 12.00 uur	Inloop en ontmoeting
Donderdag	10.30 - 12.00 uur	Ik wil Nederlands leren!
Donderdag	13.30 - 16.00 uur	Kletsproat en droad
Vrijdag	10.00 - 12.00 uur	Inloop en ontmoeting
Vrijdag	12.15 - 14.00 uur	Lunch (€ 2,=), geen opgave nodig
Vrijdag	18.00 uur	Warme maaltijd (€ 3,50), opgave nodig
Vrijdag	19.30 uur	Weekafsluiting

De Kerkenraad verandert: ...

... bevestiging en afscheid

Ambtsdragers en diaconaal rentmeester

In de kerkdienst van **6 september** nemen we afscheid van

- **Riek Tolkamp**, als diaconaal rentmeester,
- **Jan Klein Wolterink**, als diaken (vanuit Groenlo) en de ouderlingen
- **Carla te Voortwis** (MGO) en
- **Chris Wijnveen** (Ouderenpastoraat).

We nemen tevens afscheid van

- **Wilma Dondergoor**, die enkele jaren de notulen van de kerkenraadsvergaderingen verzorgd heeft!

Op deze plaats willen we hen **hartelijk danken** voor hun werkzaamheden!!

In deze dienst zal

- **Mieke Hermesen** bevestigd worden als ouderling voor MGO. Fijn, dat zij bereid is om in de kerkenraad mee te doen als ouderling!

Daarnaast verwelkomen we in deze dienst

- **Erica Hijink** die werk in het ouderenpastoraat van Chris Wijnveen overneemt.

Ds. Jan Struijk

Volgende kerkenraadsvergaderingen

17 september, 19.30 uur

De vergaderingen vinden plaats in het Zonnebrink Centrum.

Toehoorders van harte welkom!

Inzamelings Voedselbank Oost-Achterhoek

Voedselbank Oost-Achterhoek heeft aangegeven dat zij behoefte hebben aan de volgende producten:

Januari:	koffie
Februari:	tandpasta en tandenborstels
Maart:	houdbare zuivelproducten
April:	macaroni, rijst, spaghetti
Mei:	schoonmaakmiddelen
Juni:	suiker
Juli:	mix voor macaroni / rijst ed.
Augustus:	nootmuskaat, peper, kerrie ed.
September:	broodbeleg jam, hagelslag ed.
Oktober:	blikjes leverpastei, kuipjes smeerkaas
November:	blikgroenten
December:	blikjes ragout / vis ed.

U kunt dit en/ of andere houdbare producten deponeren in de voedselbankkist. Deze staat bij de ingang van de H. Jacobuskerk en in de hal van de Zonnebrinkkerk (tijdelijk is de Jacobskerk gesloten).

Dank u wel!

Zondagsbrief

Kopij voor de Zondagsbrief uiterlijk donderdags vóór 19.00 uur inleveren, per e-mail: zondagsbrief@pggw.nl

U kunt zich aanmelden voor digitale ontvangst van de Zondagsbrief, zie www.pggw.nl (via het menu **PGW Media** en dan **Zondagsbrief**). U ziet ook hoe u wijzigingen in uw e-mailadres kunt doorgeven.

Afscheid met gemengde gevoelens!

Van de Diaconie

Na bijna 27 jaar neem ik (Jan Klein Wolterink) afscheid van de diaconie op 6 september! Afscheid van een periode waarbij veel gebeurd is.

In oktober 1999 werd ik bevestigd tot Diaken in de Oude Calixuskerk te Groenlo door dominee Tinus Gaastra. Voor mij was het de eerste keer dat ik in een kerkbestuur kwam waar ik ook meteen voorzitter werd van de Diaconie, die toen nog uit 7 mensen bestond in een kleine gemeenschap.

Ik heb mijn werk altijd met veel plezier gedaan, ook in de tijden dat het moeilijker ging; de tijd in dat ik in de Classis zat en er de problemen waren tussen de verschillende kerkgenootschappen om samen te komen tot de nu Protestantse Kerk Nederland en er afzonderingen van de kerken kwamen. Wij als Groenlo zijn ook altijd de Hervormde Gemeente Groenlo gebleven, maar we waren al deels Gereformeerd en Hervormd; door de vele Gereformeerde gastleden was het voor ons geen issue.

Ook heb ik de samenvoeging met Winterswijk van nabij mogen meemaken en als diaken had ik direct wel het gevoel van: dit gaat goed komen, en ben ook erg blij dat dit goed is gekomen en dat ik nog enkele jaren mocht samenwerken met de Diaconie in Winterswijk en zelfs nog een fantastische reis mocht maken naar Moldavië, waar ik nog steeds diep van onder de indruk ben.

Ik wil ook nog graag een woord tot onze gemeente zeggen. Wij zijn altijd op zoek naar mensen die ons willen komen versterken. Ik weet, het kost vrije tijd, maar als je er in zit leer je pas hoe mooi het is om dit werk te mogen doen voor de medemensen op deze wereld en ook de kracht die je krijgt van God om dit werk te mogen doen!

Ik wil iedereen die mij al die jaren gesteund en geholpen hebben danken en dan vooral de diakenen in Groenlo maar ook de diakenen in Winterswijk en de mensen er omheen!

Ik wil iedereen Gods zegen meegeven!

Met vriendelijke groet:

Jan Klein Wolterink

God zegene u!

Sheltersuit

Namens de Diaconie willen wij uw aandacht vragen voor het bedrijf **Sheltersuit** uit Enschede. Zij maken een wind- en waterdichte jas met een aanritsbare slaapzak, ontworpen om daklozen en vluchtelingen direct te beschermen tegen kou en slechte weersomstandigheden.

Bas Timmer startte als modeontwerper dit initiatief. Hij las op een ochtend dat in Enschede een dakloze was weggevoerd bij de nachtopvang die vol was en door onderkoeling in het park was overleden. Wat erg, dat het in een land als Nederland gebeurt. Wat het nog heftiger maakte was dat het de vader van zijn beste vriend betrof. Hij gooide daarom het roer om door een bedrijf op te zetten wat nu op 3 pijlers draait.

- 1 - Warmte bieden aan de dakloze medemens en hem laten weten: we zien jou en we willen jou helpen.
- 2 - Werk bieden aan mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Zij krijgen een opleiding om een vak te leren; leren de Nederlandse taal en krijgen hulp bij invullen van allerlei formulieren.
- 3 - Een Sheltersuit wordt gemaakt van geupcyclede materialen in het eigen sociale naaiatelier. Restmaterialen vanuit de industrie en ingeleverde slaapzakken (heel en geen dons) door particulieren bij kringloopwinkels als Het Goed of Outdoor Bever.

Nu is onze vraag: zou u, gemeenteleden, bereid zijn om uw niet meer gebruikte slaapzakken in te leveren voor dit bedrijf.

Vraag het ook aan uw burens en kenniskring. De slaapzakken moeten heel zijn en mogen geen vulling van dons hebben.

U kunt ze brengen naar de **Zonnebrinkkerk** op donderdag **17** en vrijdag **18 september** van **15.30 tot 17.30 uur**. En ook in Groenlo is dit mogelijk bij de **Oude Calixtuskerk**.

Op **10 oktober** is het **Wereld Daklozendag**, wat zou het mooi zijn dat we dit bedrijf kunnen **ondersteunen** met deze actie.

Met vriendelijke groeten,

**Henk Dunnewold
Jan Klein Wolterink
Riek Tolkamp**

Kerkbalans

Toegezegd 2026: € 335.199,=

Ontvangen per 20 augustus: € 254.339,=

Dat is **75,9 %**.

Bartje Jannetje Miedema - Alblas

14 november 1936 – 20 juni 2026

Bep werd geboren en groeide op in Utrecht, als vierde kind in een gezin met uiteindelijk negen kinderen. Haar ouders hadden een zuivelwinkel. Haar vader trok als melkboer langs de deuren en haar moeder werkte in de winkel.

Na de lagere school kwam Bep thuis, om mee te helpen in de huishouding en winkel en ze ging met haar vader mee op de bakfiets. Ze had graag verder geleerd, dit zat er echter niet in.

Via de Noorderkerk in Utrecht leerde Bep Lieuwe Miedema kennen, Lieuwe stond als onderwijzer voor de klas.

Na hun huwelijk verhuisden ze naar Winterswijk, waar Lieuwe een aanstelling had gekregen. Samen werden Bep en Lieuwe de ouders van drie kinderen. Later volgden hun partners en daarna klein- en achterkleinkinderen. Terwijl Lieuwe zich verder bekwaamde en aktes haalde, zorgde Bep ervoor dat het thuis op rolletjes liep. Daarnaast bridgete ze graag, was ze actief binnen de kerk, waarbij ze onder andere zong bij de Zonnebrinkcantorij.

Na een ziekbed overleed Lieuwe in 2015. Bep had moeite de draad van het leven weer op te pakken. Toen er lichamelijke problemen kwamen besloot ze het huis aan het Bargerbosch te verkopen en te verhuizen naar De Pelkwijk.

Daar heeft ze het goed naar haar zin gehad en bleek zij een ongekend talent te hebben voor schilderen. Dat deed Bep erg graag.

Bep belandde onverwachts in het ziekenhuis en daar bleek dat er geen herstel meer mogelijk was. In de vroege avond van zaterdag 20 juni is Bep rustig ingeslapen in het bijzijn van haar kinderen.

Op maandag 29 juni hebben we Beps leven herdacht met teksten en liederen die ze zelf had uitgezocht. Het zingen werd ondersteund door enkele leden van de Zonnebrinkcantorij. Aansluitend aan de dankdienst hebben we Bep ter ruste gelegd bij Lieuwe op de Algemene Begraafplaats.

'Ubi caritas et amor, Deus ibi est.'

Petra Veerbeek

Johan Willem Pennings

21 maart 1934 – 24 juni 2026

Johan wier gebor'n in Huppel, op ut Veldhuus, in een gezin met uutendeluk 5 kinder.

Johan is een oorlogskind, hie was 6 jaor toen de oorlog begon en 11 toen de bevrijding kwam. De oorlog hef diepe spor'n bi'j um nao'elaoten.

Nao de laegere schole ging Johan an 't wark, 6 dagen in waeke bi'j de boer'n melkmonsters nemmen.

Toen d'r in 1951 een peerd en wagen kwammen, ging-e melkrieden.

Ziene militaire dienst hef Johan 'edaon in Breda, bi'j de commando's.

In die tied leer'ne ook Gerda Helmink kennen, hie ontmoeten eur op Hemelvaartsdag bi'j ut dauwtrappen.

Nao de verkeringstied trouwen ze op 31 maart 1955 en trokken in bi'j vader en moeder Pennings.

Johan en Gerda mochten samen 7 kinder kriegen en later volgden hun partners en nog later de klein- en achterkleinkinder.

Ut was niet altied makkelijk met mekare en dat is ve'drietug.

Ut geleuf was belangriek voor Johan, met name in de letste jaor'n van zien laeven hiel é daor zien kracht uut, toen 'e vanuut de Javastraote verhuuzen naor de Pelkwiek en later Pronswiede.

Johan was een boer in hart en nier'n, ook naodat 'e de boerderi'j had aoever'edaon, kwam 'e daor nog bi'na dageluks.

Toen 'e slim ziek wier en nao 't ziekenhuus in Pronswiede kwam, was dat inens aoever. Dat was moeiluk, maor hie schikken zich en had graag volk um zich hen.

92 jaor lang hef Johan de tied van laeven 'ehad, in de nacht van 23 op 24 juni is hie uut de tied 'ekommen.

De tied van oogsten is veurbi'j, de cirkel is rond. Johan mag now rösten in vrae.

Petra Veerbeek

Gerda Albertha te Winkel - Sloetjes

16 mei 1928 - 1 juli 2026

Het lange leven van Gerda te Winkel - Sloetjes kwam op de eerste juli ten einde, ze woonde toen in Meddo aan de Goorweg 12.

Haar leven begon achter in Huppel, op de boerderij van haar ouders aan de Dwarsweg. Daar groeide ze op en bleef daar meer dan 90 jaar wonen, werken en vooral leven.

Al jong moest Gerda aan het werk. Gerda betreurde dat doorleren niet werd toegestaan.

In 1952 trouwde Gerda met Herman te Winkel en trokken ze bij de ouders van Gerda in. Hun gezin werd uitgebreid met 4 kinderen, later kwamen daar de aanhang en klein- en achterkleinkinderen bij.

Gerda en Herman hadden een gezamenlijke hobby; ze zongen beiden in een koor. Veel zorg had Gerda later voor Herman die aan een longziekte leed.

Gerda had een sterk karakter, een groot gevoel voor humor en was sterk in communicatie. Ze was aandachtig luisterend, zonder kritiek naar de ander. Die

karakertrek is door haar geliefden zeer gewaardeerd.

Kerk en geloof waren heel belangrijk, dagelijks kwam de Bijbel op tafel en tot het einde toe zong Gerda graag de oude vertrouwde liederen.

De laatste jaren werden getekend door hoge ouderdom; alles werd minder, maar de liefdevolle herkenning bleef tot het einde toe.

In de afscheidsdienst werden vertrouwde liederen gezongen, Gerda's lange leven werd herdacht aan de hand van een schriftelezing uit Romeinen 8, waar de zekerheid en houvast van het geloof en de liefde wordt beschreven. Daarna werd Gerda bij haar man te ruste gelegd op de Algemene Begraafplaats.

Mogen de vele lieve herinneringen en Gods liefdevolle nabijheid haar dierbaren tot troost zijn.

Erica Hijink-Elferdink

Henriëtte Annelies Sløetjes

27 februari 1962 – 15 juli 2026

Annelies werd geboren en groeide op in de Slangen-burg, waar ze samen met haar broers een onbezorgde jeugd kende op de boerderij. Het gezin was aangesloten bij de Vergadering van Gelovigen en muziek en zingen hadden een centrale plek in het dagelijks leven.

Al van jongs af aan bleek dat Annelies een groot talent had voor muziek en dat muziek haar passie was. Na de middelbare school in Doetinchem, ging ze dan ook naar het Stedelijk Conservatorium te Arnhem. Ze werd daar opgeleid als organist en kerkmusicus. Ook maakte ze daar deel uit van het vermaarde Oude Muziek Koor Arnhem. De Arnhemse periode maakte haar tot een begenadigd musicus en vakvrouw.

Ruim 11 jaar zette Annelies haar talenten in voor onze gemeente. Annelies bleef, met toewijding en volharding, bijna dagelijks studeren in de Jacobskerk. We mogen ons als gemeente gelukkig prijzen dat we de afgelopen jaren hebben mogen genieten

van haar consciëntieuze orgelspel. Zo hield Annelies de lofzang gaande, vuurde ons aan en troostte ons met haar liefdevolle spel.

Naast musicus was en bleef Annelies een Achterhoekse in hart en nieren. Het liefst sprak en aptte ze in het dialect met de mensen om haar heen die deze taal ook machtig waren.

Ze was nuchter, bewogen om en met mensen. Liefdevol sprak ze dan ook over haar gezin en de mensen om haar heen. Ze had een groot gevoel voor humor. Dit tekende haar, in wie ze was, tot op het einde van haar leven.

Op dinsdag 21 juli hebben we afscheid van haar genomen en is Annelies begraven op de Algemene Begraafplaats te Winterwijk.

We wensen Doede, Art-Jan, Nathalie, Johan en Fosse veel sterkte en Gods nabijheid toe.

Namens de kerkmusici en de pastores,
Wim Ruessink, Petra Veerbeek en Wout Alserda

Agenda

September

5	9.30 uur	Klimop Klusdag *	Klimop
8	19.30 uur	Kunst als Kampas *	Klimop
10	9.30 uur	Lectio Divina *	Zonnebrink Centrum
10	19.30 uur	Tikva workshop *	Klimop
13	12.00 uur	Ontmoeting op Zondag	Den Angang
14	14.30 uur	Joods Leerhuis *	Zuiderkerk, Aalten
17	15.30 uur	Inleveren slaapzakken *	Zonnebrinkkerk / Oude Calixtuskerk
17	19.30 uur	Kerkenraad	Zonnebrink Centrum
18	11.30 uur	Schoef 's an *	Zonnebrink Centrum
18	15.30 uur	Inleveren slaapzakken *	Zonnebrinkkerk / Oude Calixtuskerk
21	20.00 uur	Bijeenkomst wijk E *	Groenlo
23	19.30 uur	Café Doodgewoon *	Het Gele Park, Lichtenvoorde
23	19.30 uur	Bijeenkomst wijk B2 *	Zonnebrinkkerk
24	20.00 uur	Ervaringsverhalen *	Klimop
26		Sociaal Groen project *	Klimop
29	14.30 uur	Trefpunt	Zonnebrinkkerk
30	14.00 uur	Bijeenkomst wijk B1 *	Zonnebrinkkerk

Koffieochtend

Elke woensdag en donderdag
vanaf 10.00 uur in Den Angang.

Handwerkontmoeting

Elke even week op donderdag vanaf
14.00 uur in Den Angang

Koersbal

Elke dinsdag om 14.00 uur in het
Zonnebrink Centrum

Klimop

Voor activiteiten en openingstijden
zie pagina 17.

* Voor meer informatie m.b.t. deze activiteiten, zie elders in **Kerkenwerk**

Informatie

Kerkelijk Bureau

Zonnebrink 61, 7101 NB Winterswijk
tel. 0543 - 51 23 95
kerkelijkbureau@pggw.nl
openingstijden:
ma, di, do, vr 09.00-12.30 uur
(woensdags gesloten)

Kosters

Winterswijk
Hanneke Hoitink en Anita Visser
tel. 06 - 23 53 05 08, koster@pggw.nl
Groenlo:
Jan Klein Wolterink
tel. 06 - 22 26 91 96
j.kleinwolterink7@kpnmail.nl

(Kerk)gebouwen

Jacobskerk

Markt 2A, 7101 DB Winterswijk

Zonnebrinkkerk

Zonnebrink 61, 7101 NB Winterswijk

Den Angang

Markt 46, 7101 DB Winterswijk

De Oude Calixtus Groenlo

Ingang: Kerkhofsteeg 1
7141 CZ Groenlo

Kerkenraad

Voorzitter:
ds. W. Alserda, 06 - 18 72 59 26
Scriba:
dhr. I. Stans, tel. 0543 - 51 88 73
kerkenraad@pggw.nl

College van Kerkrentmeesters

Voorzitter:
dhr. G. te Paske/dhr. J.E. Anvelink
Secretaris:
mevr. H. Wijnveen-Grevers
kerkrentmeesters@pggw.nl
Bankrek.: NL63RABO 0373 7329 37
Bankrek.: NL19RABO 0373 7329 53

College van Diakenen

Voorzitter:
mevr. G.J. Osinga, tel. 0543 - 78 50 72
Secretaris:
mevr. M.A.H. Veenendaal
diaconie@pggw.nl
Bankrek.: NL63RABO 0371 2037 59

Communicatiekanalen

Kerkenwerk

Verschijnt 11 x per jaar.
Aanmelden: kerkelijkbureau@pggw.nl

Zondagsbrief

Verschijnt elke donderdag.
Aanmelden: zondagsbrief@pggw.nl

Website

www.pggw.nl

Facebook (besloten groep)

Protestantse Gemeente Groenlo
Winterswijk

YouTube

PG Winterswijk

Collectebonnen

zijn verkrijgbaar in de waarden € 0,50,
€ 1,- en € 2,-. Deze giften zijn in veel
gevallen aftrekbaar van de belasting.
Het bestelformulier is verkrijgbaar bij
het Kerkelijk Bureau, maar ook te
downloaden van www.pggw.nl.
Als u uw bestelformulier bij de balie
van het Kerkelijk Bureau inlevert, kunt
u de bonnen meteen meenemen.

Kerkdiensten

Zonnebrinkkerk

Oude Calixuskerk

6 september

10.00 uur
ds. J. Struijk
kindernevendienst

10.00 uur
ds. W. Ekker

13 september

10.00 uur
ds. P. Speelman

19.00 uur
Musica Jacobi
Jazzvesper m.m.v. Jazzewind

20 september

10.00 uur Startzondag
ds. W. Alserda
kindernevendienst
m.m.v. PGW-band
geen ringleiding aanwezig

27 september

10.00 uur
ds. H. Hinkamp
m.m.v. Zonnebrinkcantorij

Bij alle diensten is ringleiding aanwezig, tenzij anders aangegeven.

Woonzorgcentra

Vredense Hof

dinsdag, 18.30 uur

8 sep mevr. R. Luiten
22 sep dhr. E. Pietersz

Berkhof

dinsdag, 19.30 uur

8 sep mevr. R. Luiten
22 sep dhr. E. Pietersz

Pelkwijk

zaterdag, 19.00 uur

5 sep mevr. R. Luiten
19 sep dhr. E. Pietersz

Pronsweide

zondag, 10.45 uur

6 sep ds. F. Hovinga
13 sep mevr. G. Hallerdijk
20 sep mevr. Storteler
27 sep mevr. J. Huizinga

Bloemencommissie

Elke week staan er in de Jacobskerk en Zonnebrinkkerk mooie bloemen. Dit ter opluistering van de erediensten.

Na de kerkdiensten gaan deze als groet van de gemeente naar gemeenteleden die wel een steuntje in de rug kunnen gebruiken. De contactpersonen van de Bloemencommissie proberen dit zo zorgvuldig mogelijk bij te houden.

De contactpersonen zijn:

Voor wijk A:

Ineke Aalbers, Zuilenesstraat 1, tel. 06 - 37 16 84 68
e-mail: h.aalbers58@kpnmail.nl

Voor wijk B:

Ria Addink, Houtladingstraat 6/17,
tel. 06 - 25 37 24 69, e-mail: riaaddink@gmail.com

Voor wijk C:

Esther Dondergoor, Vredenseweg 146,
tel. 06 - 23 40 45 90, e-mail: b.dondergoor@gmail.com

Voor wijk D:

Josien van Schieveen, Boldermansweg 1,
tel. 56 93 60, e-mail: josvschie@hotmail.com

Tien keer tien (=honderd)

			D	B	O	E			
			E	W	A	P			
			E	R	W	O			
			K	B	O	E			
			I	E	T	T			
			S	O	P	E			
			E	E	N	T			
			W	I	G	H			
			E	R	M	A			
			U	W	T	E			

De oplossing van de prijspuzzel uit het vorige nummer luidt:

'Eigen Achterhoek'.

De volledige oplossing vindt u op de website van de PGGW.

- pggw.nl - kies PGGW Media - kies Kerkenwerk - onderaan de pagina

Er waren deze keer veel inzendingen.

Daarom zijn er 2 prijswinnaars.

De bonnen van 'Kalimi's' zijn gewonnen door

mw. Rikie Boerman-te Brinke

mw. Ria Velterop-Bollen

Gefeliciteerd!!!

© BERKGROEN

Tien keer tien

Vul onderstaande groepjes van 3 letters in het diagram in. Doe dit op zo'n manier, dat er 10 woorden van 10 letters ontstaan.

Bij een goede invulling leest u in de beige kolom de 10-letterige oplossing.

Als bonus staat er in één van de andere (verticale) kolommen ook nog een woord. Hopelijk heeft u aan het evenement, dat omschreven wordt door dit woord, veel plezier beleefd.

Overigens worden alle puzzels in **Kerkenwerk** tot stand gebracht met **NMI** *).

EEN

FLE

LEV

SCH

EEU

KER

NER

SUP

EID

KET

ONG

TRO

END

KJE

RKT

VEL

ENT

KST

RST

WEE

*) **NMI** - Natuurlijke Menselijke Intelligentie